

Podsumowanie V Forum Społeczno- Gospodarczego w Gryficach

V Gryfickie Forum Społeczno- Gospodarcze odbyło się w dniu 22 maja 2018 roku w siedzibie Wydziału Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach. Wydarzenie ma charakter cyklu, organizowanego przez Zachodniopomorską Szkołę Biznesu w Szczecinie. W spotkaniu uczestniczyli zaproszeni goście: przedstawiciele władz samorządowych i wojewódzkich, eksperci, urzędnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku z regionu oraz studenci i młodzież szkolna.

Tematyka tegorocznego Forum dotyczyła demograficznego starzenia się ludności oraz wyzwań i zadań, jakie proces ten stawia wobec lokalnej polityki senioralnej.

V Gryfickie Forum Społeczno- Gospodarcze złożone było z dwóch części. Pierwsza część Forum została w całości poświęcona wystąpieniom zaproszonych gości, którzy podzielili się z uczestnikami swoją ekspercką wiedzą związaną z potrzebami seniorów, specyfiką procesów związanych ze starzeniem się, jak również kontekstem demograficznym i statystykami, świadczącymi o skali problemu. Prezentacje uzupełniano przykładami dobrych praktyk ze Szczecina i Poznania, jak również założeniami polityki senioralnej w Gminie Gryfice.

Uczestników konferencji powitała Dziekan Wydziału Ekonomii i Pedagogiki prof. ZPSB Grażyna Maniak, która jednocześnie zarysowała najważniejsze problemy i cele wydarzenia. Jak twierdziła, proces starzenia się polskiego społeczeństwa widoczny jest już dzisiaj, a w kolejnych latach można spodziewać się jego wyraźnego przyspieszenia. Bez wątplenia, dynamiczny wzrost populacji osób starszych rodzi nowe wyzwania społeczne oraz ekonomiczne i wymaga fundamentalnych zmian w realizacji polityki społecznej, zmierzających do zagwarantowania lepszej jakości życia seniorów, zarówno na poziomie całego kraju, jak i na poziomie lokalnym. Zdaniem Pani Dziekan, przede wszystkim potrzebna jest zmiana postrzegania seniorów i myślenia o ich sprawach. W kontekście problemów starzenia się społeczeństwa, ważne jest określenie roli i zadań polityki senioralnej, rozumianej jako działania administracji publicznej i samorządowej wszystkich szczebli oraz innych organizacji i instytucji, które realizują zadania i inicjatywy kształtujące warunki godnego i zdrowego starzenia się. Tu pojawia się pytanie o podział tych zadań. Rozpoczynając Forum, prof. Maniak zadała pytanie o to, jak są przygotowane do realizacji polityk senioralnych gminy regionu gryfickiego, zarówno pod względem merytorycznym, organizacyjnym i ekonomicznym. Czy wszystkie gminy posiadają odpowiedni potencjał i podołają tym zadaniom?

Jako pierwszy zabrał głos Burmistrz Gryfic Andrzej Szczygieł. W swojej wypowiedzi odniósł się do najważniejszych filarów strategii gminy wobec osób starszych: „Bezpieczni. Aktywni. Potrzebni”. W dalszej kolejności odniósł się do współpracy Gminy Gryfice z dwoma Uniwersytetami Trzeciego Wieku oraz do najważniejszych potrzeb i oczekiwań seniorów. Jak zauważył, to wcale nie oczekiwania i problemy finansowe są najczęściej wskazywane przez

osoby starsze. W większym stopniu zgłaszają oni problemy z mobilnością, izolacją, ofertą spędzania czasu wolnego.

Wiele emocji wzbudziło wystąpienie prof. Edwarda Radeckiego, który obnażył i rozprawił się z najbardziej rozpowszechnionymi stereotypami myślenia o osobach starszych, niestety w znacznym stopniu utrwalanych również przez media i osoby publiczne. Już na początku swojej prezentacji skrytykował dominujące podejście, w myśl którego seniorów traktuje się wyłącznie w kategoriach ich potrzeb, zapominając o ogromnym potencjale, który reprezentują. Profesor Radecki podawał wiele przykładów, trafiających do wyobraźni, które stanowią dowód na silny stygmatyzm osób starszych.

Jako druga wystąpiła dr n. med. Ewelina Żyźniewska- Banaszak, będąca członkiem Rady ds. Polityki Senioralnej przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Tematem wystąpienia były wyzwania i zadania lokalnej polityki senioralnej, również w kontekście założeń tej polityki na poziomie krajowym. Również i w tym przypadku została wyraźnie podkreślona waga i konieczność budowania spójnej polityki na rzecz osób starszych, niezbędnej wobec nieuchronnych procesów demograficznych.

Konkretne liczby oraz prognozy demograficzne zarówno dla Polski, województwa zachodniopomorskiego i regionu gryfickiego, były tematem wystąpienia dr Magdaleny Mojsiewicz z Uniwersytetu Szczecińskiego. Specjalistka, reprezentująca również Komitet Nauk Demograficznych PAN, nie pozostawiła uczestnikom konferencji żadnych złudzeń, odnośnie skali zjawiska starzenia się polskiego społeczeństwa. Wskazywała również na problemy sprzyjające niskiemu, czy wręcz ujemnemu przyrostowi naturalnemu, wyludnianiu się miast i specyfikę województwa zachodniopomorskiego, jeżeli chodzi o dzietność kobiet, liczbę dzieci ze związków pozamałżeńskich, czy wreszcie liczbę rozwodów.

W kolejnym wystąpieniu uczestnicy Forum mieli możliwość zapoznania się z założeniami realizowanej już polityki senioralnej w Mieście Poznaniu. Pani Lidia Płatek z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania wymieniła wszystkie kierunki i działania, sprzyjające poprawie jakości życia seniorów w mieście. Jak się okazało, seniorzy są beneficjentami działań, zorientowanych na ich bardzo różnorodne potrzeby. Należy zaliczyć tu między innymi działania zarówno w zakresie infrastruktury, partycypacji i inkluzji społecznej, wspierania aktywności, form spędzania czasu, organizacji wydarzeń, dedykowanych osobom starszym. Poznań należy również do miast, w których seniorzy mają swoją reprezentację przed Radą Miasta w postaci Miejskiej Rady Seniorów.

Następny przykład dobrych praktyk pochodził ze Szczecina. Prezentację w imieniu dr Marty Giezek- Dyrektora MOPR w Szczecinie, wygłosiła Beata Rynans- Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Środowiskowej. Przedmiotem wystąpienia było przedstawienie programu mieszkań chronionych i wspomaganych dla szczecińskich seniorów. Oprócz kwestii infrastrukturalnych i bytowych, niezwykle istotnymi zaletami tego typu instrumentów są również aspekty społecznościowe i ekonomiczne. Istotnym elementem programu jest nie tylko adaptacja

mieszkań komunalnych na specjalne potrzeby seniorów, ale również budowa, czy adaptacja całych kwartałów, gdzie zdecydowanie łatwiej jest zorganizować seniorom satysfakcjonujące pod wieloma względami warunki życia. Do ważnych elementów programów i projektów na rzecz seniorów, realizowanych przez Miasto Szczecin, zaliczono również aktywności sprzyjające integracji międzypokoleniowej, organizowanie klubów seniorów i inne działania o charakterze interdyscyplinarnym i wielosektorowym.

Na zakończenie pierwszej części Forum głos zabrał Zastępca Burmistrza Gryfic Zbigniew Chabowski. Wskazywał on na potrzebę stworzenia jednolitego dokumentu o charakterze strategicznym dla Gminy Gryfice, zorientowanego na potrzeby seniorów i definiującego politykę senioralną na gruncie gryfickim. Dotychczas kwestie odnoszące się do osób starszych były elementem innych dokumentów strategicznych, takich jak Strategia rozwoju Gminy Gryfice, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, czy Program Rewitalizacji dla Gminy Gryfice. Burmistrz wskazywał również na niezręczność i dość stereotypowe podejście do seniorów, mające swoje odzwierciedlenie w umieszczaniu ich problemów w jednym szeregu z chorymi, czy niepełnosprawnymi. W ten sposób nawiązywał do wystąpienia prof. Radeckiego, który pouczał, że czas przestać patrzeć na kwestię seniorów jedynie przez pryzmat problemów, a koncentrować się głównie na ich potencjale i „godnym życiu”, a nie jedynie „godnym starzeniu się”.

Drugą część wydarzenia w całości poświęcono na dyskusję. W tej części Forum do panelu dyskusyjnego dołączyły również przedstawicielki Centrum Opieki i Rehabilitacji „Leśna Polana” w osobach dr Ewy Pasaman- Paciorek- Dyrektor Zarządzającej Ośrodka oraz dr Marty Bott- Dyrektor ds. Medycznych. W osobie Pani Danuty Janowskiej- Dyrektor ds. Rozwoju Współpracy Regionalnej, reprezentowana była również firma Orange, oferująca rozwiązania teleinformatyczne dedykowane seniorom.

W dyskusji głos zabierali zarówno paneliści, jak i zaproszeni goście, w tym najważniejsi beneficjenci seminarium, czyli seniorzy. Tu najsilniejszy głos posiadali przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, którzy chwalili się swoimi osiągnięciami i dowodami niezwyklej aktywności w wieku, który przez laików kojarzony może być z niepełnosprawnością i bezradnością. Nic bardziej mylnego ! Z wypowiedzi zabieranych na sali wynika jednoznacznie, że sprawy osób starszych, jak również polityka senioralna, staną się w najbliższych latach najważniejszymi wyzwaniami i problemami, stojącymi przed samorządami i całym społeczeństwem.

Forum zamknęła Rektor Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu prof. Aneta Zelek, parafrazując słynną sentencję Mari Czubaszek: „Każdy człowiek powinien w pewnym wieku ustalić, ile ma lat i trzymać się tego do końca życia”.

Opracowanie: dr Jarosław Poteralski, Prodziekan Wydziału Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Gryficach